

DAGSPRESS OCH VECKOPRESS

En sammanfattande översikt av
två pressgruppers publikmönster

Lennart Weibull

Rapportserien 1978:6

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

<u>Inledning</u>	3
<u>Problemställning</u>	3
<u>Metodsynpunkter</u>	4
<u>Pressens spridning</u>	7
räckvidd	7
regelbundenhet	9
omfattning	11
<u>Pressens publik</u>	15
dagspress	15
populärpress	17
kombinationer	21
<u>Läsmönster</u>	23
dagspress	23
populärpress	26
kombinationer	28
<u>Opinionsledare</u>	32
<u>Bedömningar av pressen</u>	33
tillförlitlighet	33
användbarhet	35
<u>Pressen i framtiden</u>	36

Bilagor

1. Undersökningspopulation
2. Undersökningsmaterial
3. Metodsynpunkter på mätning av tidningsläsning
4. Siffermaterial om läsarstrukturen hos populärpress

FÖRORD

Forskningsprojektet Pressens funktioner vid statsvetenskapliga institutionen, Göteborg, har alltsedan huvudrapporten 'Pressens funktioner i samhället' (SOU 1975:78) publicerades fått förfrågningar om ytterligare analyser på grundval av insamlade data. Inom projektet har det ansetts rimligt att de uppgifter som samlats in också görs tillgängliga för en vidare krets av intresserade för mediefrågor. Detta har gjorts trots att sådana rapporter ofta blir något summariska och ur forskningssynpunkt mindre intressanta. Inom projektet har emellertid gjorts den bedömningen att detta uppvägs av att forskningsresultat kan spridas till en vidare krets av människor, vilket på sikt torde vara betydelsefullt för medieforskningen som problemområde.

Föreliggande rapport är ett exempel på en sådan uppföljningsanalys. Den har utarbetats mot bakgrund av frågor som ställts av den svenska dagspressens gemensamma organisation för marknadsföring - Dagspressens Marknadsinformation AB. Avsikten har varit att sammanfatta och presentera uppgifter om den svenska pressens publikmönster. Frågorna har i första hand gällt hur dagstidningar fungerar som medier - särskilt i förhållande till veckopressen. Spridning, läsmönster och publikationer är exempel på problemområden som man särskilt önskat belysta.

De siffror som presenteras i texten har delvis förekommit i tidigare projektrapporter, främst rapporterna 'Tidskrifterna i massmediesamhället' (1976), 'Populärpressen

i massmediesamhället' (1976) och 'Tidningsläsning' (1977). Samtidigt har vissa nya bearbetningar genomförts samt material från andra undersökningar tagits in. Dessa nya bearbetningar kommer att ingå i slutrapporten från projektet Pressens Funktioner, vilken planerats till våren 1979. Denna kommer i första hand att ta upp frågor om dagspresskonsumtionens förutsättningar. Många av slutsatserna i rapporten har medvetet gjorts tillspetsade. En anledning är intresset att få i gång debatt om de tryckta medierna i dag - och i framtiden. För mer utförliga metoddiskussioner hänvisas till de tidigare utgivna rapporterna.

Göteborg i september 1978

Lennart Weibull

INLEDNING

Utvecklingen för dagspress och veckopress har varit föremål för en ökad debatt under senare år. Man har ställt frågor om de tryckta mediernas framtid i ett samhälle där elektroniken är på frammarsch. Publiceringen av upplagesiffrorna för våren 1978 gav förnyad aktualitet åt frågan om pressens möjligheter att överleva. I många kommentarer talades det om att pressen blivit efter sin tid och förlorat kontakten med sin publik. När de första reaktionerna lagt sig visade sig bilden mer nyansrik. Vissa tidningar hade stärkt sin ställning på marknaden medan andra hade förlorat.

Debatten om upplageutvecklingen handlar i stor utsträckning om förhållandet mellan medier och dess publik. Detta är också en fråga som är central för propagandister av olika slag - politiker, marknadsförare och annonsörer. Frågan är "vilket grepp" medierna har om sin publik; vilka människor läser olika typer av tidningar, hur regelbundet läser man dem och vilken betydelse upplever man dem ha? Att söka svaren på sådana frågor är viktigt inte bara för propagandamakaren. Också inom dags- och veckopressen är kunskapen om publiken viktig. Det är förhållandet till publiken som ger en uppfattning om det egna mediets möjligheter på marknaden.

PROBLEMSTÄLLNING

Det är mot bakgrund av intresset för mediernas ställning på marknaden man skall se föreliggande diskussionspromemoria. Den problemställning som skall belysas i det följande är vad publikanalyser av dagspress och veckopress säger om dessa två gruppers sätt att fungera som massmedier. Med publikanalyser menas här både uppgifter om hur publiken i allmänhet utnyttjar mediet samt hur mediet används av olika grupper av publiken och vad detta i sin tur säger om mediets ställning på marknaden.

Fyra delfrågor har skiljts ut. Den första gäller mediernas spridning. Spridning innebär här vilken räckvidd dagspress

och veckopress har, vilken tid läsarna ägnar enskilda tidningar och hur regelbundet de läses. Den andra frågan avser läsmönster. Detta gäller vilka typer av tidningar som läses, vilket innehåll som prioriteras och hur dagspress och veckopress kombineras av publiken. Den tredje frågan tar upp skillnader mellan läsare som har olika bakgrundsegenskaper, t ex hur olika läsare utnyttjar olika typer av press, och vad detta betyder för olika tidningars sätt att fungera som medier. Den fjärde och avslutande frågan tar sikte på läsekretsarnas bedömningar av dags- och veckopress, t ex frågor om trovärdighet, användbarhet och behovstillfredsställelse.

Rapportens disposition följer i huvudsak dessa fyra frågor. Avslutningsvis görs dessutom en allmän översikt av de två pressgruppernas situation inför framtiden. Denna görs mot bakgrund av de resultat som presenteras i rapporten.

Mycket av de resultat som återges i rapportens tabeller kan förefalla välbekanta. Detta är relativt naturligt med hänsyn till att vad som här sammanställts är fakta som medieintresserade personer rimligen har en allmän kunskap om. Vidare har flera av tabellerna tidigare publicerats. Vad som emellertid här är av särskilt intresse är att ge en bild av det allmänna mönstret i dagspress- och veckopresskonsumtion. Det gäller mer allmänna frågor om dessa mediers ställning i samhället i dag - och i framtiden.

METODSYNPUNKTER

De analyser som här återges bygger på intervjuundersökningar i fyra svenska kommuner våren 1974. Totalt intervjuades 1595 personer i Malmö, Göteborg, Västerås och Leksand. Urvalet var 500 personer per kommun och bortfallet 15 procent i genomsnitt. Denna uppläggning innebär att materialet inte kan betecknas som representativt för

Sverige i sin helhet. Med hänsyn till att de fyra kommunerna tillsammans har en befolkningsstruktur som i stora drag överensstämmer med ett riksgenomsnitt finns dock knappast skäl att anta att de resultat som redovisas på något avgörande sätt skulle avvika från ett riksurval. Närmare detaljer om undersökningsområden och undersökningsuppläggning finns i bilaga I samt i projektets huvudrapport "Pressens funktioner i samhället" (SOU 1975:78).

Frågan om dagspresskonsumtion ställdes på följande sätt:

Om vi nu går över till att tala om dagstidningar och er inställning till dessa, skulle jag vilja fråga vilken eller vilka dagstidningar Ni brukar läsa eller titta i regelbundet. Jag menar då minst en gång per vecka.

För varje uppgiven tidning ställdes bl a följdfrågorna:

Prenumererar Ni på (TIDNINGENS NAMN) eller köper Ni själv eller någon i ert hushåll lösnummer eller har Ni tillgång till tidningen på annat sätt?

Hur många nummer av (TIDNINGENS NAMN) brukar Ni läsa eller titta i per vecka?

När det gäller (TIDNINGENS NAMN) ungefär hur lång tid brukar Ni läsa eller titta i ett nummer?

Den fråga som avsåg veckotidnings- och tidskriftskonsumtionen var formulerad i två steg enligt följande:

- (1) *Jag skulle nu vilja ställa några frågor om veckotidningar. Jag tänker då inte bara på tidningar som kommer ut en gång per vecka utan också på tidningar som kommer ut t ex varannan vecka eller en gång per månad. Brukar ni regelbundet läsa eller titta i någon eller några veckotidningar?*
- (2) *Brukar ni regelbundet läsa eller titta i någon eller några andra tidningar eller tidskrifter? Jag tänker då på sådana tidningar som ges ut av olika fackföreningar, politiska partier och andra organisationer, men också på t ex konsumenttidningar eller tekniska tidskrifter.*

Frågorna var öppna, d v s den intervjuade fick själv uppge namnet på varje tidning eller tidskrift. För de uppgivna tidskrifterna tillfrågades den intervjuade hur ofta respektive hur mycket av innehållet han eller hon brukade läsa. I intervjuinstruktionen fanns dessutom angivet att intervjuaren skulle upprepa frågan till dess den intervjuade direkt sagt att han eller hon inte läste någon ytterligare tidskrift.

Tekniken med öppna frågor bestämdes med hänsyn till projektets avsikt att få fram uppgifter inte enbart om en begränsad grupp tidningar: samtliga tidskrifter skulle ha teoretisk chans att komma med. Mot bakgrund av att Svensk Tidskriftsförteckning innehåller närmare 2 500 tidskriftstidlar och ändå inte täcker samtliga tidskrifter fanns inte någon teknisk möjlighet att arbeta med listmetod, d v s presentera den intervjuade en förteckning på tidskrifter och be honom eller henne pricka av de tidningar som läses.

När det gäller data om veckopressens spridning är det viktigt att framhålla de metodologiska skillnader som finns mellan läsarundersökningar som bygger på spontan erinran (öppna frågor) och de som bygger på hjälpt erinran (listmetod). Den förra metoden ger som regel lägre svarsandel för enskilda tidskrifter än den senare. Det förefaller rimligt att listmetoden mer ger ett mått på allmän exponering, medan tekniken med öppna frågor som resultat ger kunskap om vilka tidskrifter som mer regelbundet läses. Hänsyn till denna skillnad i metodik måste tas då föreliggande data jämförs med resultat från undersökningar som utgått från listmetod. Det senare är vanligt i de flesta större marknadsundersökningar t ex ORVESTO. Mer detaljerade synpunkter på metodiken skall senare beröras i texten samt finns i bilaga 3. I fråga om dagstidningar torde denna metodikfråga vara av något mindre vikt. Det är dock inte osannolikt att också siffrorna på kvällspressens spridning kan påverkas av frågemetoden.

PRESSENS SPRIDNINGRäckvidd

Sverige är ett av världens mest tidningsläsande länder. Siffror från UNESCO visar på att det per 1000 invånare sprids 550 tidningsexemplar per utgivningsdag. I praktiken innebär detta att i stort sett alla hushåll dagligen nås av en dagstidning (tabell 1).

Översikten av den totala dagstidningsläsningen visar att ca 95 procent av allmänheten uppger sig dagligen läsa en dagstidning. Omkring hälften begränsar sig till att ta del av en morgontidning. En relativt stor andel kombinerar morgon- och kvällstidningar. Omkring 15 procent läser mer än en morgontidning dagligen (tabell 1). Samtidigt finns det klara regionala variationer.

Tabell 1. Allmänhetens dagliga tidningsläsning (procent)

Tidningskombinationer	Malmö	Göteborg	Västerås	Leksand	Totalt
Läser enbart morgontidning	55	54	45	49	51
Läser en morgontidning och en kvällstidning	20	20	25	18	21
Läser en morgontidning och två eller flera kvällstidningar	2	3	5	6	4
Läser två eller flera morgontidningar men inga kvällstidningar	8	9	10	10	10
Läser två eller flera morgontidningar samt en eller flera kvällstidn.	4	3	5	6	5
Läser enbart kvällstidn.	6	2	5	3	4
Läser ingen tidning	6	8	5	7	7
Summa procent	101	99	100	99	102
Antal svar	385	376	397	437	1595

Källa: SOU 1975:78

Svenskarna är samtidigt högkonsumenter av populärpress. En genomsnittlig vecka tar omkring 3/4 av allmänheten i Sverige del av minst en populärtidning - allmän populärtidning ("veckotidning") eller specialtidning. Tidningar och tidskrifter utgivna av organisationer har även förhållandevis stor spridning. Omkring hälften av allmänheten läser regelbundet sådana tidskrifter. Jämförelsen mellan populär- och organisationspress är emellertid inte helt rättvisande. Medan det i Sverige utges omkring 100 tidskrifter som med en vid definition kan kallas populärtidskrifter finns över 1000 organisationstidskrifter av varierande storlek och utgivningstäthet (tabell 2).

Tabell 2. Antalet uppgivna tidskrifter. De intervjuade fördelade efter det antal tidskrifter inom respektive kategori de uppgivit sig läsa (procent)

Typ av tidskrift	Antalet uppgivna tidskrifter				Totalt
	0	1	2	3-	
Ideella org	94	6	1	0	101
Fackliga org	71	25	3	0	99
Kooperativa org	84	15	1	-	100
Ekonomiska org	90	9	1	0	100
Övriga org	93	6	1	0	100
<u>Samtliga org</u>	53	28	13	6	100
Allm populärtidningar	34	26	20	20	100
Specialtidningar	72	22	5	1	100
<u>Samtlig pop-press</u>	26	23	23	27	99

Källa: Ds Fi 1976:8

Tabellen visar även det genomsnittliga antalet exemplar som läses inom varje tidskriftsgrupp. Andelen som läser fler än två populärtidningar är ca 30 procent. Motsvarande andel för organisationspressen ligger omkring fem procent. Genomsnittligt antal lästa populärtidningar ligger på närmare två exemplar per invånare.

En uppdelning av populärpressen i allmän populärpress - i stort sett veckotidningar inom VECTU-gruppen (se bilaga 1) - och specialtidningar visar att huvuddelen av populärpressläsning ligger på de ca 25 tidningar som ingår i den förra gruppen. 2/3 av allmänheten läser minst en tidning inom denna grupp regelbundet. När det i fortsättningen talas om allmän populärpress är det denna grupp av tidningar som avses.

Mot bakgrund av dessa uppgifter om dags- och veckopressens spridning finns anledning att göra några metodkommentarer. Andelen högkonsumenter för veckopress är enligt de redovisade siffrorna klart lägre än den vid samma tidpunkt redovisade statistik från t ex VECTU. Enligt denna statistik nådde veckopressen i början av 1970-talet mer än 90 procent av allmänheten. Likaså redovisades betydligt fler läsare av tre tidskrifter eller fler. Resultaten från ORVESTO-undersökningen 1975 ger också högre värden för enskilda veckotidningar. Till stor del kan avvikelserna i resultat mellan de olika undersökningarna förklaras av skillnader i undersökningsmetodik. Även andra faktorer - urvalsstorlek, bortfall etc - kan spela in. En mer ingående jämförelse mellan de två undersökningsmetodikerna finns i bilaga 3. I denna ingår även jämförande uppgifter om enskilda tidningar.

Regelbundenhet

De uppgifter om dagspress- och veckotidningsläsning som hittills redovisats innebär relativt små krav på läsning. För att få en säkrare bild av hur pressen utnyttjas är det därför rimligt att studera regelbundenheten i läsningen, d v s hur många som läser de flesta utgåvor av de publikationer de uppgivit i intervjuundersökningen.

En studie av regelbundenheten i dagstidningsläsningen gjordes i samband med två specialundersökningar av dagspressen i Västerås. Denna avsåg att analysera den faktiska läsningen en enskild dag bland personer som sagt sig läsa den lo-

kala dagstidningen regelbundet och som betraktade den som sin "huvudtidning". Dessa tillfrågades vid två skilda tillfällen om de just den dagen läst tidningen.

Resultatet från undersökningen var att drygt 10 procent inte hunnit läsa tidningen vid första undersökningstillfället. Hälften av dessa hade inte heller vid det andra tillfället läst tidningen. Detta innebär att omkring fem procent av dem som sagt sig vara regelbundna läsare i själva verket var mycket sporadiska läsare. Den slutsats som kan dras av denna undersökning tyder på att dagspressen dels har en stabil publik som verkligen läser sin morgontidning regelbundet, dels en mer sporadisk publik, som i och för sig har tillgång till tidningen, men inte är egentliga läsare.

Tabell 3. Exponering för Vestmanlands Läns Tidning vid två undersökningstillfällen.
Svarsfördelning vid undersökningstillfälle 2 bland personer som läst respektive inte läst VLT vid undersökningstillfälle 1 (procent)

		Uppgiven läsning av VLT vid undersökningstillfälle 1	
		Har läst VLT	Har inte läst VLT
Uppgiven läsning av VLT vid undersökningstillfälle 2	Har läst VLT	88	50
	Har inte läst VLT	12	50
	Totalt	100	100
	Antal	252	30
Bortfall vid undersökningstillfälle 2		18	30

När det gäller att skatta den stabila publikens storlek är det nödvändigt att även ta hänsyn till bortfallet i de två undersökningarna. De personer som inte svarat vid undersökningstillfälle 2 är sannolikt personer som inte läst tidningen. Som väntat är bortfallet högre bland icke-läsarna vid tillfälle 1. Mot denna bakgrund kan det vara rimligt att anta att de regelbundna läsarna utgör mellan 75 och 85 procent av en morgontidnings läsekrets.

Populärpressen skiljer sig från dagspressen när det gäller regelbundenhet i läsningen. En majoritet av populärtidningar läses varje nummer - i genomsnitt 60 procent för allmän populärpress. Övriga kan karakteriseras som något mer sporadiska läsare (tabell 4). Detta kan jämföras med organisations-tidningar och -tidskrifter, där andelen ligger på över 90 procent.

Tabell 4. Tidskrifternas fördelning med hänsyn till hur regelbundet de läses (procent)

Typ av tidskrift	Andel som läses med			totalt	N
	varje nummer	vartannat/ vart tredje nummer	mera sällan		
Ideella org	92	6	2	100	115
Fackliga org	91	4	4	99	530
Kooperativa org	88	6	6	100	263
Ekonomiska org	91	4	4	99	180
Övriga org	92	5	4	101	114
<u>Samtliga org</u>	91	5	4	100	1 202
Allm populärtidningar	61	24	14	99	2 228
Specialtidningar	83	11	7	101	548
<u>Samtlig populärpress</u>	65	22	13	100	2 776

Källa: Ds FI 1976:8

Denna skillnad mellan dagspress- och populärpressläsarnas förhållande till sina tidningar speglar de olika pressgruppernas huvudfunktioner. Dagspressgruppen ingår som en del i ett stabilt livsmönster, den läses för den lokala orienteringen. Veckopressen är en förströelsekälla. Behovet av denna varierar med hänsyn till olika faktorer - livssituation, tillgång till ledig tid och liknande.

Omfattning

Regelbundenheten är enbart ett perspektiv på intensiteten i människors läsning. En annan är den tid som ägnas mediet: det gäller då omfattningen av läsningen.

Omfattningen av tidningsläsningen ligger i genomsnitt på

drygt 30 minuter. På kvällstidningar ca 15 minuter. Lästid är samtidigt ett relativt osäkert mått. Det är svårt att få en säker uppgift om människors faktiska lästid. Siffror från en studie av de tre största morgontidningarna i Stockholm, Göteborg och Malmö visar att ca 45 procent av prenumeranterna läste sin tidning mindre än 15 minuter (Zetterberg: Observation av de stora morgontidningarnas annonser. Stockholm 1975). Genomsnittet för de tre storstadstidningarna som ingick i Pressens funktioners undersökning är motsvarande andel ca 30 procent. Den lägre andelen torde bli att göra med att ingen stockholmstidning ingick i detta urval.

Landsortspressen uppvisar en högre lästid. Här är andelen läsare med en genomsnittlig lästid på 15 minuter eller mindre knappt 40 procent. Andelen som läst tidningarna längre än 45 minuter var omkring 10 procent för landsortspressen och drygt 20 procent för storstadstidningarna. Siffrorna tyder på att storstadspressen har en mer heterogen publik med både många "korttids-" och många "långtidsläsare", medan landsortspressen har en mer samlad lästid kring knappt 30 minuter.

Det är självklart att lästid måste relateras till vad läsaren hinner ta del av i tidningen. Genomsnittligt antal lästa artiklar i storstadspressen ligger på omkring 30, i landsortspressen på omkring 20. Annonsläsningen var mindre omfattande. I både storstads- och landsortspress låg genomsnittet omkring 6 annonsblock. Med annonsblock menas här annonser av samma typ på en sida. Mätningen av annonsläsning är emellertid mindre exakt än läsningen av redaktionell text. Resultaten måste också tolkas mot bakgrund av att de bygger på studier av en dags tidningsläsning. De måste därför tolkas med försiktighet. De förefaller dock bekräftas även av andra undersökningar. En översikt av hur mycket redaktionellt material som läses finns i tabell 5.

Tabell 5. Tidningsläsningen efter antalet lästa artiklar
26 april 1974

Andel av respektive tidnings läsare som läst
olika antal artiklar (procent)

<u>Redaktionellt material</u>		<u>SDS</u>	<u>Arbetet GP</u>		<u>VLT</u>	<u>FK</u>	<u>DD</u>
Antal artiklar	1-10	14	9	16	26	31	23
	11-20	28	22	31	34	33	36
	21-30	24	18	21	22	20	21
	31-40	18	14	12	9	10	14
	41-50	8	13	8	4	2	3
	51-	9	22	12	5	4	3
	Totalt	101	98	100	100	100	100
	Medelvärde	27,8	36,2	27,4	21,3	18,9	20,2
	N	159	76	208	248	238	70

En jämförelse mellan lästid och läsvolym pekar på ett genomsnitt på en knapp minut per läst enhet i storstadspres- sen och en dryg minut i landsortspresen. Mycket stora va- riationer finns dock mellan olika läsargrupper. Den utslags- givande faktorn här är åldern. Med stigande ålder ökar ex- poneringstiden för tidningen - men inte i lika stor utsträck- ning antalet lästa enheter.

Omfattningen av populärpressläsningen är svår att uppskatta i tid. De undersökningar som genomförts - bl a i Norge - anger en lästid på drygt tio minuter per dag i genomsnitt. Sådana siffror måste emellertid bedömas med stor försiktighet. En veckotidning läses som regel vid fle- ra tillfällen och det är svårt för en person att uppskatta den sammanlagda lästiden.

Hur mycket man läser i populärtidningarna kan utläsas i tabell 6. Den visar att andelen allmänna populärtidningar där i stort sett allt eller ungefär hälften av innehållet läses är ca 65%. Andelen kan jämföras med motsvarande andel för organisationspressen, som är ca 50 procent.

Tabell 6. Tidskrifternas fördelning med hänsyn till mängden läst innehåll

Typ av tidskrift	Mängden läst innehåll					N
	I stort sett allt	Ungefär hälften	Enstaka artiklar	Bläddrar	Totalt	
Ideella org	50	15	25	10	100	115
Fackliga org	27	19	38	15	99	522
Kooperativa org	28	23	39	11	101	265
Ekonomiska org	26	22	35	16	99	174
Övriga org	42	21	33	4	100	112
<u>Samtliga org</u>	31	20	36	13	100	1 188
Myndighetstidskrifter	49	26	23	2	100	61
Allm populärtidningar	39	25	29	7	100	2 183
Specialtidningar	46	21	26	8	101	539
<u>Samtlig pop-press</u>	40	24	29	7	100	2 722

Källa: Ds Fi 1976:8

Det är svårt att göra direkta jämförelser mellan dags- och populärpress. Det kan emellertid nämnas att andelen tidningsläsare som tar del av mer än 25 procent av innehållet i en dagstidning är ytterst begränsad. I de undersökta storstadstidningarna varierar den mellan 7 och 22 procent och i landsortspressen mellan 9 och 11 procent.

Resultatet understryker det tidigare intrycket att dagstidningen läses regelbundet men selektivt: man vill ha kunskap om vad som händer på orten eller i landet i övrigt. Populär-tidningen är en del av fritiden och den läses något mer sporadiskt, men när man läser en sådan tidning tar man del av hälften av innehållet eller mer. Organisationstidskrifterna skiljer sig här från populärpressen. I likhet med dagstidningarna läses de regelbundet och selektivt.

PRESSENS PUBLIK

De siffror som redovisats om spridning ger en allmän karakteristik av dagspressen och populärpressen. På sina ställen har betonats att det finns variationer mellan olika läsar-grupper. I det följande gäller frågan hur olika delar av be-folkningen förhåller sig till de två medierna.

Dagspressen

När det gäller allmän exponering - att ha tillgång till en dagstidning regelbundet - är huvudintrycket att dagspressen når ut till i stort sett alla grupper av befolkningen. Det är i princip ett befolkningsgenomsnitt som tar del av minst en dagstidning. Den begränsade grupp som uppger sig helt sakna dagstidningar tycks som gemensam nämnare ha ett oregel-bundet livsmönster. De är som regel ensamstående - med eller utan barn - som uppvisar högsta andelen icke-läsare eller ca 12 procent. Bakgrundsegenskaper som har ett positivt samband med att läsa många dagstidningar är förutom social situation utbildningsbakgrund. Personer med högre utbildning är framför allt mer intresserade morgontidningsläsare.

Det allmänna mönstret förstärks ytterligare om man jämför re-gelbundna och oregelbundna läsare av den lokala morgontid-ningen. Det tidigare antagandet om att stabila levnadsvanor och dagstidningsläsning hänger samman bekräftas i stort sett av tabell 7. Bland personer som är gifta och medelålders finns den lägsta andelen sporadiska läsare

A andra sidan visar de resultat som lämnats i tabell 7 att det också finns en rad andra faktorer som påverkar människor att läsa sin dagstidning regelbundet respektive att läsa mer än en dagstidning.

Tabell 7 Bakgrundsegenskaper hos regelbundna och sporadiska läsare av en lokal morgontidning (procent)

Bakgrunds- egenskaper	Regelbundna läsare	Sporadiska läsare	Samtliga
Män	87	13	100
Kvinnor	86	14	100
Gift	89	11	100
Ogift	82	18	100
15-24	81	19	100
25-34	84	16	100
35-44	90	10	100
45-54	92	8	100
55-65	88	12	100
Lågutbildad	89	11	100
Mellanutbildad	86	14	100
Högutbildad	82	18	100
Ung och ogift	79	21	100
Medelålders och gift	91	9	100

Å andra sidan visar de resultat som lämnats i tabell 7 att det också finns en rad andra faktorer som påverkar människor att läsa sin dagstidning regelbundet respektive att läsa mer än en dagstidning. Andra viktiga faktorer kan här vara yrkesposition, arbetstillfredsställelse och organisationsaktivitet, främst inom politiska organisationer. Bredd i tidningsläsningen hänger samman med ett intresse och engagemang att hänga med i samhället.

Även om man kan iaktta att olika grupper av läsare avviker genom att ha en sporadisk läsning är dock huvudintycket av tabell 7 en anmärkningsvärd stabilitet i läsning i samtliga redovisade läsargrupper.

Beträffande omfattningen av tidningsläsningen är det i princip samma faktorer som har betydelse som ovan redovisats för regelbundenheten. Åldersfaktorn har emellertid här en re-

lativt större betydelse, medan utbildningsnivå spelar en begränsad roll. Politiskt intresse visar sig vara den bakgrundsegenskap som ger det tydligaste utslaget.

En ytterligare förklaring till skillnader i läsningen av redaktionellt stoff i morgontidningar är människors allmänna intresse för tidningsinnehåll av olika slag. Resultatet kan förefalla självklart: Intressant är emellertid att det är intresset för dagspressens samhällsstoff som här betyder mer än intresset för annan typ av innehåll t ex annonser eller underhållning.

En annan faktor som tycks spela roll för läsvanorna är vilken tidning man läser. Enskilda karakteristika hos tidningen har betydelse för hur olika läsargrupper tar del av tidningen. Däremot förefaller de socio-ekonomiska bakgrundsegenskaperna betyda mindre för människors läsvolym. Många tidigare undersökningar har utgått från att tidningsläsning är en aktivitet som i huvudsak är likartad för de flesta tidningar - i varje fall de flesta morgontidningar. Denna jämförelse mellan vad som påverkar läsningen i sex morgontidningar pekar dock i motsatt riktning.

Populärpressläsarnas bakgrund är delvis en annan än tidningsläsarnas. Skillnader mellan läsare och icke-läsare av samtliga populärtidningar kan utläsas av tabell 8. Den visar att det finns vissa klara skillnader i populärtidningspubliken i förhållande till några bakgrundsegenskaper: kvinnor läser oftare populär press än män, låg- och mellanutbildade läser mer än högutbildade, de yngsta läser mer än övriga åldersgrupper och politiskt ointresserade läser mer än politiskt intresserade.

Mönstret är detsamma då man studerar hur många populärtidningar som läses inom olika grupper. Andelen kvinnor som läser mer än två populärtidningar är 24 procent - och i jämförelse med 16 procent bland män. Bland de yngsta - 15-24 år - är andelen som läser fler än två populärtidningar över 30 procent.

Tabell 8. Populärtidningarnas läsare fördelade efter antalet lästa populärtidningar och bakgrundsfaktorer (procent).

	Antal lästa populärtidningar:						Tot	Genomsnittligt antal tidningar
	0	1	2	3	4	5-		
<u>Kön</u>								
Män	44	24	16	9	4	3	100	1.1
Kvinnor	25	28	23	14	5	5	100	1.7
<u>Alder</u>								
15-24	23	21	24	20	6	6	100	1.6
25-34	37	26	17	11	6	3	100	1.4
35-44	38	24	18	13	5	2	100	1.3
45-54	37	28	20	8	3	4	100	1.4
55-65	36	32	20	6	4	2	100	1.3
<u>Utbildning</u>								
Låg	35	27	19	11	6	2	100	1.4
Mellan	30	25	23	14	5	3	100	1.5
Hög	44	27	16	7	1	5	100	1.1

Anm.: Tabellen avser populärpress ("veckotidningar").

Kön, ålder och utbildning är enbart exempel på några variabler som kan beskriva strukturen på populärpresspubliken. I bilaga 4 finns en mer detaljerad översikt av de allmänna populärtidningarnas ("veckotidningarna") publik, bl a med hänsyn till taxerad inkomst, föreningsaktivitet och politiskt intresse.

Mönstret i dessa resultat bekräftar i stort tidigare förväntningar. Den allmänna populärpressen läses av en kvinnlig, yngre publik med inkomster under genomsnittet. Läsningen är mer omfattande bland personer med låg föreningsaktivitet och med lågt politiskt intresse.

En annan grupp av intresse är "icke-läsarna" av populärpress. När det gäller sammansättningen av denna grupp kan konstateras att 2/3 av dem är män, att ca hälften är föreningsaktiva och lika stor andel är politiskt intresserade. Omkring 90 procent av dem kan betraktas som regelbundna dagstidningsläsare.

Det är uppenbart att det finns samband mellan bakgrundsegenskaper som kön, ålder och utbildning när det gäller att förklara omfattningen av populärpressläsningen. Det kan därför vara av intresse att studera hur manliga och kvinnliga läsare som skiljer sig med hänsyn till utbildning tar del av populärpress i olika åldrar (tabell 9).

Tabell 9 är en sammanställning av tre bakgrundsegenskapers totala betydelse för populärpressläsningen. Den skall läsas så att t ex yngre, lågutbildade män (första kolumnen) läser 39 procent inte någon populärtidning, medan bland lågutbildade, yngre kvinnor (den sjunde kolumnen) motsvarande andel är 18 procent. Tabellen ger således möjlighet att isolera de tre bakgrundsegenskapernas inbördes betydelse.

Huvudresultatet pekar på att könsskillnaderna spelar större roll än ålders- och utbildningsskillnader. I samtliga grupper läser kvinnor fler populärtidningar än män. Den enda grupp där könsskillnaden är ytterst liten bland äldre och högutbildade personer. I denna grupp läser 49 procent av männen en populärtidning medan andelen för kvinnorna är 52 procent.

Tabell 9. Bakgrundsfaktorer i populärtidningsläsningen

Andel som läser olika antal populärtidningar bland personer som skiljer sig med hänsyn till kön, ålder och utbildning (procent)

Antal lästa pop-tidn	MÄN						KVINNOR					
	lågutb		mellanutb		högutb		lågutb		mellanutb		högutb	
	yngre	äldre	yngre	äldre	yngre	äldre	yngre	äldre	yngre	äldre	yngre	äldre
0	39	49	36	49	46	51	18	26	18	26	29	48
1	22	27	21	26	26	25	28	28	23	33	24	32
2	12	15	23	16	13	17	22	24	26	23	24	13
3	15	4	13	7	8	6	19	13	19	12	14	0
4-	12	5	7	2	7	0	13	9	14	6	9	7
Tot	100	100	100	100	100	99	100	100	100	100	100	100
Genomsnittsan-tal tidn	1,4	0,9	1,4	0,9	1,1	0,8	1,9	1,6	2,0	1,5	1,6	0,9
Antal	129	272	184	70	80	53	102	335	159	122	51	31

Analyser av skillnader mellan grupperna pekar på att åldersfaktorn har stor betydelse. Med ökad ålder minskar populärtidningsläsningen bland både män och kvinnor. Särskilt markant är detta bland de högutbildade kvinnorna. Sannolikt speglar resultatet en ökad förvärvsverksamhet som i sin tur betyder mindre tid och intresse för populärtidningsläsning. Bland yngre personer spelar utbildningsfaktorn en viss roll. Låg- och mellanutbildade män och kvinnor har högre populärtidningskonsumtion än högutbildade.

En närmare analys av den verkliga högkonsumtionsgruppen - de som läser tre eller fler populärtidningar visar i huvudsak på samma mönster: män läser färre tidningar än kvinnor. Bland de yngre männen är lågutbildade de mest utpräglade flertidningsläsarna medan bland de yngre kvinnorna flertidningsläsarna finns både bland låg- och mellanutbildade.

Analysen kan föras ett steg vidare genom att man studerar hur regelbundenheten i läsningen förhåller sig till bakgrundsfaktorer hos läsarna. En sådan jämförelse understryker i stort det allmänna mönstret. Kvinnor läser inte bara fler tidningar utan läser även dessa mer regelbundet. Vidare läser kvinnor mer av

innehållet i den enskilda tidningen. Regelbundenheten i läsning tenderar att öka med ålder. Medelålders och äldre personer läser visserligen färre populärtidningar, men tycks läsa dessa mer regelbundet. De yngre är dock de som tar del av flest tidningar, i vilka de läser i stort sett hela innehållet.

Det är av många skäl tveksamt att enbart från dessa data om läsarstruktur dra slutsatser om populärpressens funktioner. Ytterligare data om populärpressens läsare finns i bilaga 4. Samtidigt torde det vara uppenbart att de socio-ekonomiska bakgrundsegenskaper som analyserats i första hand är en spegling av andra faktorer. Två faktorer som kan antydast mot bakgrund av resultaten är rollbeteende och disponibel tid. Båda faktorerna torde i sin tur kunna föras tillbaka till individens livssituation. Mycket talar för att könsskillnaderna i läsningen är en följd av 'arbetsfördelning' i familjen, där t ex engagemang i samhällsfrågor traditionellt är en aktivitet för män. Detta ligger i linje med att en majoritet av organisationspressens läsare är män medan omsorg om hem och familj är en del av kvinnorollen. Vad beträffar tidsaspekten kan noteras att den största andelen populärtidningsläsare finns i gruppen hemmafruar, vilket kan sättas i samband med gruppens större möjlighet att disponera sin tid. Högre utbildning och yrkesverksamhet bland kvinnor innebär en minskning i populärtidningsläsning.

Kombinationer

Populärpress- och dagspressläsarna är självklart inte två helt olika grupper av människor. De som läser dagstidningar tar även del av populärtidningar och omvänt. En närmare undersökning av hur människor som läser olika antal dagstidningar tar del av populärpress finns i tabell 10. Den illustrerar hur människor med olika konsumtionsnivå för tidningar (jfr tabell 1) i genomsnitt läser populärpress. Tabellen ger uppgift om genomsnittligt antal lästa populärtidningar, andelen som inte läser någon och andelen som läser tre populärtidningar eller fler.

Resultatet visar att det finns ett gemensamt mönster i läsning av dags- och populärpress. Högkonsumenter i antal dagstidningar läser också genomsnittligt något mer populärtidningar. Å andra sidan framgår att även lågkonsumenterna på dagspress i relativt stor utsträckning tar del av populärtidningar. Den senare gruppen torde vara de sporadiska tidningsläsare som iakttagits i de tidigare analyserna. Huvudresultatet är emellertid att populärpressen i förhållande till dagspressen når något färre men förhållandevis likartade grupper. De faktorer som framför allt skiktar ur intresserade dagstidnings- och populärtidningsläsare är kön, utbildning, samhällsintresse samt i viss mån ålder. Män, högt utbildade och människor engagerade i samhällsfrågor samt medelålders prioriterar dagspress - framför allt morgontidningar - före populärpress. Kvinnor, lågutbildade och de yngsta är populärpressens bas. Det måste samtidigt framhållas att de senare också är dagstidningsläsare - men att de tar del av färre antal tidningar.

Tabell 10. Populärtidningsläsning bland läsare med olika tidningskombination (medeltal och procent)

Dagstidningsläsning	Läsning av allmänna populärtidningar		
	Genomsnitts- antal lästa tidningar	Andel som inte läser tidningar	Andel som läser mer än två tidningar
Läser enbart en morgontidning	1,3	37%	26%
Läser en morgon- och en kvällstidning	1,6	29%	24%
Läser en morgon- och två eller flera kvällstidningar	1,6	36%	32%
Läser två eller flera morgontidningar men inga kvällstidningar	1,0	51%	13%
Läser två eller flera morgontidningar och en eller flera kvällstidningar	1,6	31%	20%
Läser enbart kvällstidningar	1,6	31%	20%
Läser ingen tidning	1,4	37%	26%

LÄSMÖNSTER

Spridningsmåttan har givit oss kunskap om dagspressens och populärpressens allmänna publikmönster. De har även skapat underlag för antaganden om de olika mediernas funktioner för sin publik. För att få en mer ingående belysning är det nödvändigt att också studera hur olika publikgrupper tar del av de två tidningsgrupperna. Det gäller frågan om vilka mönster som finns i läsningen och vad dessa kan säga om de funktioner medierna har för den enskilde.

Det första som här måste framhållas är den grundläggande skillnad som finns mellan dagspress och populärpress. Medan dagstidningarna - främst morgontidningarna - arbetar utifrån heltäckningsprincipen - de erbjuder ett "smörgåsbord" av nyheter, kommentarer och förströelse - så har populärpressen en inriktning på ett speciellt område - i första hand förströelse. Detta innebär att dagspressen har ett betydligt mer komplicerat samspel med sin publik än vad fallet är för populärtidningarna.

Dagspress

Ett studium av läsvärdet för dagstidningsinnehåll ger den bild som återges i tabell 11. Den visar att det som främst intresserar ett genomsnitt av morgontidningsläsarna är lokala nyheter, radio-tv-bakgrunder, inrikesnyheter, insändare och annonser. Minst hälften av publiken säger att de regelbundet tar del av allt eller det mesta inom dessa kategorier av innehåll. Mindre attraktiva - eller snarare "smala" - innehållstyper är kultur, ledare och handelsnyheter. Läs-mönstret för dagspress förefaller ligga relativt fast. Jämförelser bakåt i tiden pekar emellertid på att lokalnyheter-na har fått ökad uppmärksamhet under det senaste decenniet.

Tabell 11. Läsning av olika typer av innehåll från sex morgontidningar. Andel av allmänheten som uppger sig läsa allt eller en stor del av respektive innehållstyp (procent)

Innehållstyp	Andel som uppger sig läsa allt eller den större delen (%)	Antal intervjuade
1 Lokalnyheter	84	
2 Radio-TV	66	
3 Inrikesnyheter	65	
4 Insändare	59	
5 Eftertextannonser	51	
6 Lokala affärsannonser	49	
7 Utrikesnyheter	46	
8 Sport	43	
9 Familjenyheter	42	
10 Lätta sidan	39	
11 Serier	32	
12 Kultur- och debatt	30	
13 Ledare	28	
14 Handelsnyheter	16	
Antal		1595

Källa: SOU 1975:78

Nu ger en sådan genomsnittsbild av tidningsläsningen en något missvisande bild av verkligheten. Den kan lätt leda till miss-tolkningar. Orsaken är att det i mycket lite utsträckning existerar den typ av "genomsnittsläsare" som tabellen antyder. Det tycks i stort sett bara vara lokalnyheterna - och i viss mån radio-tv-materialet - som är gemensamma nämnare - eller baser - för en lokal morgontidnings läsekrets. I övrigt är det karakteristiska draget en hög grad av selektivitet.

En undersökning av läsbenägenheten bland personer som läser det mesta av innehållet i sin tidning och de som läser enbart en liten del visar att båda grupperna prioriterar lokalnyheter, radio-tv och inrikesnyheter. Även lokala affärsannonser och insändare ligger högt i båda grupperna. Resultatet antyder tidningens grundläggande informationsfunktioner. I övrigt sprider sig läsarna över innehållet med hänsyn till sin socia-

la situation och sina intressen. Läsningen blir här mycket selektiv. Av läsarna till Göteborgs-Posten i samma undersökning hade varje artikel i tidningen lästs av minst en person i urvalet.

En skiktning av läsare med olika intresseinriktning kan illustreras i följande tablå. Den redovisar en uppdelning av morgontidningsläsarna i fyra olika grupper. Utgångspunkten för indelningen är att det finns två huvuddimensioner i läsningen - samhällsorientering (inrikesnyheter, utrikesnyheter, lokalpolitik, handelsnytt, ledare etc) och allmänorientering (allmänna lokalnyheter, annonser, insändare). Den senare dimensionen kan i viss mån sägas inkludera även en förströelsefunktion. Man kan med hänsyn till dessa två dimensioner klassificera tidningsläsarna efter om de är mycket eller lite intresserade av respektive innehållstyper. Uppdelningen är relativ, d v s den har tagit ut exempelvis de mest intresserade av samhällsorienterande stoff i förhållande till övriga läsare etc.:

SAMHÄLLSORIENTERING

		Läser lite	Läser mycket
ALLMÄN- ORIENTERING	Läser lite	yngre kortare utbildning	män storstads- människor medelålders
	Läser mycket	kvinnor landsortsmänniskor	medelålders och äldre 'befolkningsgenom- snitt'

I tabblån har även skisserats vilken typ av människor som är mest typiska inom var och en av de fyra grupperna. Mönstret bekräftar de allmänna antaganden som tidigare gjorts. De som läser lite av de båda innehållstyperna är i första hand yngre personer och de som läser mycket av båda är främst medelålders- och äldre. Kvinnor är överrepresenterade bland dem som prioriterar allmänorientering och män inom samhällsorientering. I

likhet med vad som kan iakttas beträffande populärpressen tycks således könsroller vara en viktig faktor bakom människors mediekonsumtion.

Resultatet understryker att dagspressen utnyttjas selektivt. Att genomsnittsandelen utnyttjat innehåll visat sig ligga lågt innebär inte att det finns delar av tidningen som ingen läser, utan snarare att läsargrupperna "skummar" igenom innehållet och koncentrerar sig på sådant som man bedömer som viktigt eller intressant i förhållande till den egna livssituationen - positionen, könsrollen eller intresseprofilen.

Populärpress

Beträffande populärpressen ger projektets data ett sämre underlag för bedömningar av läsmönster. Man bör i och för sig framhålla att själva valet av populärtidning innebär att man också valt vilken typ av innehåll man vill ta del av. Hur man fördelar sitt intresse på olika typer av populärtidningar blir liktydigt med populärpresspublikens läsmönster.

Denna utgångspunkt kan belysas genom en jämförelse mellan populärtidningsläsning och intresseprofiler. Här har de allmänna populärtidningarna jämförts med specieltidningarna (Jfr t ex tabell 2). Den förra gruppen är den som tidigare diskuterats medan den senare består av tidningar som Allt om Mat, Allt i Hemmet etc. Några typer av fritidsaktiviteter har jämförts med läsningen av populärtidningar. Underlaget är ett traditionellt korrelationsmått. I tabellen har markerats med ett +-tecken där det finns ett samband (tabell 12).

Tabell 12. Populärtidningsläsningens samband med några typer av fritidsaktiviteter

Aktivitet	Antal lästa allmänna populärtidningar		Antal lästa specialtidningar		Samtliga lästa populärtidningar	
	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor
Gå på bio	+	+			+	
Träffa goda vänner		+				+
Delta i nöjesliv	+	+			+	
Läsa böcker		+		+		
Gå på bibliotek			+	+		
Göra extraarbete						
Syssla med hobby			+			
Gå i kyrkan				+		
Delta i idrott				+		
Gå på idrotts-tävlingar		+				

Anm: + innebär positivt samband .10

Korrelationskoefficienten är den beräknade enligt Pearsons r.

Den analys som redovisas i tabell 10 utgår från jämförelser mellan män och kvinnor med olika kombinationer av populärpress. Sambanden visar sig överlag vara låga. De kan dock utgöra underlag för några antaganden. Dessa utgår även från kompletterande data där sambanden prövats även för olika utbildningsgrupper.

Beträffande de allmänna populärtidningarna visar sig att umgänget med goda vänner är det som genomgående har högst samband. För manliga populärtidningsläsare samt i gruppen mellanutbildade har även deltagande i nöjesliv ett positivt samband med att läsa populärpress. För övriga indikatorer noteras generellt mycket låga korrelationer.

Specialtidningsläsningen uppvisar i första hand samband med hobbyverksamhet och bokläsning. Detta gäller i det närmaste samtliga läsargrupper. För män och mellanutbildade finns även här en viss skillnad genom att det i vissa grupper finns ett positivt samband mellan läsning och biblioteksbesök. Läsningen av populärpressens specialtidningar har i flera grupper en negativ korrelation med de aktiviteter som sätts högt av personer som är aktiva läsare av allmänna populärtidningar t ex att delta i nöjesliv.

Dessa resultat kan föras samman med den tidigare diskussionen om disponibel tid. Ett resultat av dessa analyser tycks vara att läsning av allmän populärpress korrelerar med mer diffusa fritidsaktiviteter som t ex att träffa vänner eller delta i nöjesliv, medan motsvarande samband för specialtidningarna har att göra med mer specifika aktiviteter som hobbyverksamhet eller med ett intresse för läsning. Man kan således anta att populärtidningar inte bara väljs beroende på den tid man har till förfogande utan också har samband med typen av fritidsintressen. Populärpressen i sin helhet är ett medium som utnyttjas både som förströelse på fritiden och i samband med bestämda fritidsaktiviteter

Kombinationer

Mot bakgrund av karakteristiken av de två huvudmedierna har underlaget blivit mer fullständigt när det gäller en jämförelse mellan de två mediernas allmänna funktioner. I tabell 13 finns en översikt av sambanden mellan läsintresset av de fyra typerna av tidningsinnehåll (Jfr den tidigare tablan) och läsningen av populärpress. Den visar genomsnittligt antal lästa populärtidningar, andelen som inte läser någon tidning och andelen som läser tre populärtidningar eller fler - i förhållande till dagspressläsningen enligt tablan på sidan 25.

Tabell 13. Populärpressläsning i förhållande till läsmönster för dagspress (medeltal och procent)

Läsmönster för dagspress	Allmän populärpressläsning		
	Genomsnittsan- antal lästa tidningar	Andel som inte läser någon tidning	Andel som läser fler än två tidningar
Läser lite av både allmän- och samhällsorientering	1,3	35%	20%
Läser mycket allmänorientering och lite samhällsorientering	1,8	24%	30%
Läser lite allmän- och mycket samhällsorientering	1,0	46%	12%
Läser mycket allmän- och mycket samhällsorientering	1,5	32%	20%

Tabellen illustrerar på nytt huvudskillnaden mellan dagspress och populärpress. Den lyfter fram två ytterlighetsgrupper; de dagspressläsare som koncentrerar sig på ett samhällsorienterande stoff och har en ytterst begränsad populärtidningsläsning samt den dagspressläsargrupp som är intresserade av det allmänorienterande i tidningen och dessutom tar del av relativt många populärtidningar. De två grupperna är en informations-sökande grupp och en grupp där förströelse spelar större roll. Det är intressant att notera att båda dessa grupper finner något av intresse i dagstidningen, medan enbart den ena också i större utsträckning tar del av populärpress.

Persöner med litet respektive stort intresse för tidningsinnehåll är genomsnittliga läsare av populärpress. Detta bekräftar den tidigare iakttagelsen att populärpressläsning förekommer inom i huvudsak samma grupper som också läser dagspress.

För att förstå den bild av mediekonsumtionen som här skisserats är det rimligt att också inkludera radio och tv. När det gäller människors val av medier är det en självklarhet att de senare medierna är av stor betydelse. En översikt av förhållande mellan dags-, vecko- och tidskriftspress samt radio och tv

antyder fyra huvudgrupper av mediekonsumenter. För det första kan iakttas en lågkonsumentgrupp, vars enda mediekontakt förefaller vara radions program 3. Vidare framträder en högkonsumentgrupp: denna består av personer som i stort sett utnyttjar samtliga medier; dessa läser det mesta i sin dagstidning, de lyssnar både på radio och ser på tv och de tar del av flera olika typer av tidskrifter (tabell 14).

Tabell 14. Tidningsläsning och annan mediekonsumtion

	Läser lite i tidning- en	Läser främst samhälls- orienterande innehåll	Läser främst all- mänt inne- håll	Läser det mesta i tidningen
Läser minst en politisk tidskrift regelbundet		x		
Läser minst en facklig tidskrift regelbundet		x		x
Läser minst två populärtidningar regelbundet			x	x
Lyssnar dagligen på P1		x		x
Lyssnar dagligen på P3	x		x	x
Lyssnar dagligen på regionalradion			x	x
Tittar dagligen på samhällsorienterande program i TV				x
Tittar dagligen på all- männa program i TV			x	x

Anm.: x-tecken avser samband över genomsnittet. Läsprofiler enligt diskussionen i texten

Mellan dessa två finns dels de mediekonsumenter som torde kunna rubriceras informationssökande, dels de där förströelse och underhållning torde spela större roll för medievalet. Den förra består främst av dem som regelbundet läser organisations-tidskrifter, lyssnar på radions program 1 samt läser det samhällsorienterande stoffet i dagspressen. De senare består i första hand av dem som först och främst läser populärpress och kombinerar denna med det allmänna stoffet i dagspressen, radions program 3 och tv.

Det finns även de mediekonsumenter vars konsumtion är en blandning av informationssökande och underhållning. Denna grupp innehåller personer som både läser organisations- och populärpress och är högkonsumenter på etermedier, men mest läser det allmänna - lokalnyheter och annonser - stoffet i dagspressen. I denna grupp torde i första hand specialtidningsläsarna bland populärpressens publik kunna återfinnas.

Denna typologi kan utvidgas med analyser av hur populärtidningsläsare konsumerar olika typer av radio- och tv-program. En sådan analys bekräftar att det är möjligt att skilja ut en läsare av allmänna populärtidningar och specialtidningsläsare med hänsyn till deras etermediekonsumtion. Läsare av allmän populärpress tycks i radio och tv söka framför allt förströelse. Deras konsumtion av nyhetsprogram i radio och tv är något som kommer med 'på köpet'. Det finns dock vissa skillnader mellan olika läsargrupper. Kvinnliga läsare är framför allt högkonsumenter på P3, medan de tycks ha mindre tid för tv än män. Detta förefaller framför allt spegla den stora andelen hemarbetande kvinnors livssituation.

En stor del av dagspressläsarna finns bland de informationssökande grupperna. De utnyttjar i mindre utsträckning medierna för förströelse utan mer som del i en annan aktivitet. Deras intresse för etermedier är i allmänhet något lägre och spritt över de flesta programtyper. Karakteristiskt är gruppens mer markerade intresse för nyhetsprogram, något som också är tydligt för specialtidningarnas kvinnliga läsare. Dessa är relativt intresserade lyssnare till ljudradions program 1.

OPINIONSLEDARE

En ytterligare aspekt på dagspressens och populärpressens betydelse som medier är frågan hur mediernas läsare själva söker och sprider information. Man brukar i bland tala om opinionsledare. Detta är beteckningen på personer som är särskilt aktiva att diskutera med andra. Genom sin aktivitet har de ansetts sprida medieinnehåll till fler grupper än de egentliga läsarna.

Tanken på opinionsledarnas betydelse för spridning av medieinformation kallas tvåstegshypotesen. I dag är denna hypotes starkt ifrågasatt. Man har menat att det är svårt att skilja ut denna typ av personer och olika personer är olika aktiva på olika områden. Oberoende av denna kritik är det emellertid intressant att se hur personer som uppvisar en hög grad av diskussionsaktivitet - både allmänt och när det gäller medieinnehåll - förhåller sig till läsning av dags- och populärpress. Det måste anses sannolikt att personer med hög diskussionsaktivitet är en viktig läsargrupp, eftersom diskussionsaktivitet i opinionsfrågor avspeglar en allmän samhällsaktivitet.

I bilaga 4 (tabell 4) redovisas en översikt av hur personer med olika tidningsläsmönster står på vad som kallats ett opinionsledarindex. Detta index går mellan 0 och 9, där 9 innebär maximal diskussionsaktivitet och 0 ingen aktivitet. Medelvärdet för samtliga tillfrågade är 4,3.

Resultatet visar att det finns ett samband mellan att läsa fler morgontidningar resp att ta del av samhällsorienterande innehåll i morgontidningen och hög opinionsledaraktivitet. Det är i dessa grupper man finner personer med hög diskussionsaktivitet. Populärpressläsning har däremot inte något direkt samband med diskussionsaktivitet. Oavsett om man läser få eller många populärtidningar ligger diskussionsaktiviteten kring genomsnittsvärdet.

Slutsatsen pekar på att morgontidningarna är den viktiga informationskällan för de samhällsaktiva medborgarna. Det visar sig dessutom vid närmare analyser att den typ av diskussionsaktivitet som har störst samband med morgontidningsläsning är

den som gäller politiska och lokala frågor. Detta ligger i linje med tidigare iakttagelser om morgontidningen som ett primärt lokalt informationsmedium.

MEDIEBEDÖMNINGAR

De data som redovisats om publikstruktur och läsmönster ger en schematisk bild av hur de två medierna fungerar. Ett komplement till denna är att få fram bedömningar som människor gör av olika medier - i direkt jämförelse med varandra. Två jämförelsepunkter skall användas: bedömning av mediernas tillförlitlighet och bedömning av mediernas användbarhet.

Tillförlitlighet

Frågan om massmediernas tillförlitlighet har alltid varit omdebatterad. Man har velat lägga in olika saker i begreppet tillförlitlighet. En nyligen genomförd begreppsanalys fastslår åtminstone tre huvudbetydelser: (a) förekomst av missvisande uppgifter, (b) trovärdigheten i de uppgifter som faktiskt sprids och (c) förtroende för ett medium i allmänhet (Arvidsson: Trovärdighet hos massmedier. 1977).

Det allmänna mönstret är att tv är det medium som anses vara mest tillförlitligt. Tv anses inte i någon större utsträckning ge missvisande uppgifter, det bedöms relativt trovärdigt och det upplevs ge korrekta versioner av vad som sägs. Tabell 15 som ger en sammanställning av de tre bedömningsgrunderna, visar samtidigt att ljudradion har en stark ställning både när det gäller att inte ha missvisande uppgifter och ge korrekta versioner, medan morgontidningarna främst har en bra ställning genom att i förhållandevis liten utsträckning upplevas ge missvisande uppgifter - främst i jämförelse med kvällspressen.

Tabell 15. Bedömning av tillförlitlighet hos olika massmedier (procent)

Medium	Andel som anser att det i stor utsträckning förekommer missvisande uppgifter (1976)	Andel som anser respektive medium ger bäst information (1969)	Andel som anser att respektive medium ger den korrekteste versionen (1973)
Morgontidningar	28	19	17
Kvällstidningar	71	4	3
Ljudradio	11	23	37
TV	18	39	40
Bortfall/vet ej	9	15	2
Totalt	-	100	100

Källa: Arvidson, Trovärdighet hos massmedier (1977)

Den typ av bedömningar som redovisas i tabell 15 måste samtidigt föras med en rad reservationer. Man kan ifrågasätta i vilken utsträckning det är möjligt att göra helhetsbedömningar av medier. Det är rimligt att anta att människor ofta har en mer modifierad syn på medieinnehåll. Det har att göra med var i mediet informationen lämnas, vem som lämnar den etc. Att dessa undersökningar trots allt haft en stor genomslagskraft hänger troligen samman med att propagandister - både politiker och marknadsförare - haft ett intresse av enkla mått och att just sådana mått genom sin enkelhet får stor uppmärksamhet. Detta innebär emellertid inte att de behöver vara riktiga.

Ett alternativt sätt att göra en mediebedömning kan vara att ta hänsyn till vilken typ av nyheter etc det gäller. Det är sannolikt att det finns betydande skillnader med hänsyn till om det handlar om riksfrågor eller lokala frågor och - när det gäller lokala frågor - vilken typ av kommun det gäller. Typiskt är också att dagspressen anges vara det klart bästa mediet i fråga om vad som händer lokalt. I den mindre av de undersökta kommunerna får dock pressen en viss "konkurrens" av privata kontakter och myndigheter (tabell 16).

Tabell 16. Bästa informationsväg i lokala samhällsfrågor (procent)

Informationsväg	Lokala samhällsfrågor			
	Malmö	Göteborg	Västerås	Leksand
Dagspress				
Redaktionellt material	68	56	63	41
Annonser	1	2	1	1
Radio/regionalradio	4	10	4	2
Tv/regional-tv	8	10	3	0
Vänner/arbetskamrater	10	12	13	31
Myndigheter	5	5	6	21
Organisationer	4	5	10	4
Summa procent	100	100	100	100
Antal svar	217	195	237	229

Anm.: Antalet svar är baserat på personer som uppgivit minst en lokal samhällsfråga.

Dagspressen har en mycket stark ställning på den lokala marknaden. Veckopress spelar i dessa avseenden ingen roll.

Undersökningen som ingår i Pressens funktioners projekt var också utformad mer konkret än de tidigare. Den innebar att människor först fick ange vilka lokala samhällsfrågor de bedömde som mest aktuella och sedan ta ställning varifrån de fått den bästa informationen i frågan.

En annan modifiering av de enkla tillförlitlighetsbedömningarna är att olika grupper av människor värderar pressen på lite olika sätt. Av de personer som är engagerade i samhällsfrågor anser 2/3 att tidningen är bästa medium - bland de sämre informerade är andelen enbart hälften. Också i riksfrågor är de samhällsengagerade relativt mer positiva till information genom dagspress. TV har dock fortfarande högsta andelen.

Användbarhet

Att anse ett medium tillförlitligt är inte detsamma som att faktiskt använda mediet för sin information. I tabell 15 visades att ca 20 procent av allmänheten ansåg dagspressen vara bästa mediet - i praktiken visade samma undersökning att

omkring 50 procent av allmänheten använde tidningen som "mesta" informationskälla i samhällsfrågor.

Studier av användbarheten för populärpress ingick inte i projektet "Pressens funktioner". En sammanställning från en äldre undersökning har emellertid jämfört dagspress och populärpress (tabell 17).

Tabell 17. Val av bästa medium i förhållande till några typer av informativt innehåll

Innehåll	Procentuell andel ip som valt resp. medium					totalt	antal inter- vjuade personer
	TV	radio	morgon- tidning	kvälls- tidning	vecko- tidning		
Utrikesnyheter	71	8	17	4	0	100	291
Nationella nyh.	52	13	27	8	0	100	293
Lokala nyheter	10	12	68	10	0	100	293
Samhällsfrågor	43	21	29	5	2	100	288
Kultur och kulturdebatt	57	17	22	1	3	100	278

Källa: Hultén-Lundberg. Individerna och massmedia (1968).

Tabellen visar veckopressens relativt svaga ställning när det gäller informationsinnehåll. Medan motivet att ta del av dagspress i första hand är att orientera sig i ett skeende, är populärpressen mer ett avkopplings- och förströelsemedium. Resultatet kan knappast betecknas som överraskande. Resultatet tyder på att även det samhällsinformativa innehåll som faktiskt finns i populärpressen i första hand utnyttjas i underhållande syfte. I sammanhanget är det viktigt att tillägga att konsekvensen inte behöver vara att detta innehåll inte spelar någon roll för människors orientering i samhällsfrågor. Vad som sägs här är att innehållet som regel inte används i orienteringssyfte.

PRESSEN I FRAMTIDEN

Resultaten från analyserna av dagspressens och populärpressens läsarstruktur har givit en översiktlig bild av hur dessa medier

ser ut i dag och hur de fungerar på marknaden. En avslutande och mer spekulativ fråga är vilken betydelse de kommer att ha i framtiden. En sådan fråga är givetvis omöjlig att besvara på annat sätt än genom allmänna funderingar. Svaret är beroende på många osäkra faktorer - utvecklingen i samhället i stort när det gäller grundläggande strukturförhållanden, utvecklingen på mediemarknaden, främst i fråga om den elektroniska sektorn samt dagspressens - och populärpressens förmåga att svara på sådana trender. Några spekulationer kan emellertid göras.

De faktorer som visat sig utslagsgivande i valet av dagspress har visat sig vara

- o stabilitet i livsmönster
- o lokalanknytning
- o samhällsengagemang

I fråga om populärpressen spelar följande faktorer stor roll:

- o disponibel tid
- o behov av avkoppling och förströelse

Dessa faktorer har starkt samband med utbildningsnivå, arbetsmarknadssituation och mobilitet i samhället. En successiv höjning av utbildningsnivån i samhället och en ökad andel kvinnor på arbetsmarknaden förefaller kunna ge förbättrade förutsättningar för dagspressen, främst morgontidningarna, medan det kan skapa problem för populärpressen - i varje fall för den stabila eller regelbundna konsumtionen av populärtidningar.

Jämförelser bakåt i tiden pekar på en anmärkningsvärd stabilitet för framför allt dagspressen. Införande av tv och ökande mobilitet i samhället tycks i relativt liten utsträckning påverkat tidningskonsumtion. Den ökande mobiliteten i samhället kan emellertid på sikt vara ett problem för dagspressen. Med ökad rörlighet kan dagstidningsläsningen bli mer sporadisk. Å andra sidan är det uppenbart att ökad samhällsaktivitet också ökar betydelsen av dagspressen som informationsmedium. Denna kan inte för den samhällsengagerade personen ersättas av

radio och tv som informationskällor. Inte heller den nya elektronik som i dag är på väg torde här på överskådlig tid få större betydelse för dagstidningarna, i varje fall inte för morgonpressen.

I fråga om populärpressen är det uppenbart att förströelsebehovet också kan fyllas av tv, förstärkt t ex av privat videoutrustning som möjliggör fler program och som samtidigt tar tid. Populärtidningarna förefaller mot denna bakgrund kunna få problem med sin publikförankring. Slutsatsen gäller emellertid enbart under förutsättning att tidningarna behåller dagens profil. En tyngdpunktsförskjutning mot specifika intresse- och ämnesområden kan sannolikt förändra situationen. Sedan denna undersökning genomfördes 1974 kan sådana redaktionella förändringar iakttas. Populärpressen har anpassats till särskilda grupper eller särskilda intressen. Detta torde ge populärtidningarna en större publikförankring - samtidigt som enskilda tidningar når kvantitativt mindre grupper av allmänheten.

Den utveckling som här skisseras och som innehåller en rad osäkra punkter pekar mot en klarare marknadsuppdelning mellan dagspress och populärpress. Dagstidningen får sin starka ställning som lokalmedium, medan populärtidningar inriktar sig på bestämda intressegrupper. En mellanställning intar här de s k kvällstidningarna. De skiljer sig från både populärpress och morgonpress. Mycket talar för att de i framtiden kommer att ha den allmänna orienterings- och förströelsefunktion som i dag kan iakttas hos den traditionella populärpressen.

Sammanfattning.

Studien av dagspress och populärpress har givit följande huvudresultat:

- o dagspress läses av omkring 95 procent av allmänheten i Sverige - den regelbundna läsningen ligger på omkring 80 procent.
- o populärpressen når ca 65 procent - den regelbundna läsningen ligger på omkring 60 procent.
- o dagstidningarna läses mer regelbundet men mindre intensivt än populärtidningarna.

- o dagspressläsningen är bredare bland personer som är män, har högre utbildning och är i medelåldern. De yngsta, kvinnorna och de lågutbildade har en större populärpresskonsumtion - men läser också dagstidningar.
- o samhällsengagemang är en egenskap hos läsaren som skiktar tydligt mellan läsning av dags- respektive populärpress. En annan faktor är disponibel tid.
- o dagspressen ger läsaren möjligheter att koncentrera sig på olika typer av innehåll. Denna möjlighet utnyttjas av läsekretsen och leder till ett selektivt läsmönster, där den gemensamma nämnaren är orientering om skeendet. Populärpressen har en renodlad avkopplings- och förströelsekaraktär.
- o valet av dagspressinnehåll eller typ av populärtidning avspeglar mer grundläggande intresseprofiler hos den enskilde.
- o dagstidningarna bedöms mindre tillförlitliga i sin riksrapportering än tv men används i stor utsträckning som informationskälla, främst bland välinformerade och opinionsledare. I lokala frågor dominerar dagspressen som bästa medium.
- o populärpressen har få förespråkare som informationsmedium, utan har sin starka ställning när det gäller förströelse och underhållning
- o inför framtiden kommer troligen både dagspress och populärpress ha betydelse som huvudmedier. Olika egenskaper i samhällsutvecklingen pekar mot en klarare profilering mellan de två medierna.

UNDERSÖKNINGSPOPULATIONIntervjuundersökningen

Intervjuundersökningen avsåt alla mantalskrivna personer i Malmö, Göteborgs, Västerås och Leksands kommuner 1974 och i åldersintervallet 15-65 år. I varje kommun gjordes ett slumpmässigt urval på 500 personer.

Fältarbetet i undersökningen utfördes av intervjuare från Statistiska Centralbyrån (SCB) i februari-mars 1974. En översikt av undersökningen lämnas i det följande:

Översikt av intervjuundersökningen: urval och bortfall

	Malmö	Göteborg	Västerås	Leksand	Totalt
Bruttourval	491	500	500	502	1 993
Övertäckning	23	33	31	29	116
	<u>%</u>	<u>%</u>	<u>%</u>	<u>%</u>	<u>%</u>
Nettourval	468 100	467 100	469 100	473 100	1 877 100
Intervjuade	385 82,3	376 80,5	397 84,6	437 92,4	1 595 85,0
Individbortfall	83 17,7	91 19,5	72 15,4	36 7,6	282 15,0

Källa: SOU 1975:78 sid 207

Till detta kom ett andra undersökningstillfälle. Detta bestod av en enkät till samtliga som uppgivit sig ha en lokal morgontidning - över 90 procent av det ursprungliga urvalet. Bortfallet var här högre och låg i genomsnitt på ca 20 procent. Närmare uppgifter finns i projektets huvudrapport 'Pressens funktioner i samhället' (SOU 1975:78).

Urvalets sammansättning

I denna rapport har de fyra urvalen huvudsakligen behandlats som ett urval. En diskussion om motiven för detta samt om tänkbara komplikationer finns i projektets huvudrapport.

Urvalets sammansättning med hänsyn till vissa centrala bakgrundsvariabler - och i jämförelse med data för Sverige i sin helhet - ges i följande uppställning:

Översikt av intervjuundersökningen med hänsyn till vissa centrala bakgrundsvariabler

Kön, ålder, inkomst och utbildning

<u>Kön</u>		<u>Alder</u>					<u>Inkomst (1 000 kr)</u>					<u>Utbildning</u>		
Män	Kvinnor	15-24	25-34	35-44	45-54	55-65	0	1-14	15-24	25-34	35-	Låg	Mellan	Hög
792	803	327	380	264	311	313	384	310	279	321	301	838	535	215
50	50	21	24	17	19	20	24	19	17	20	19	53	34	14
<u>Sverige totalt</u>														
49	51	22	23	17	20	20	a)					a)		

Källa: Statistisk årsbok 1974

a) Jämförbar statistik saknas

Urvalet kan i statistisk mening inte betraktas som representativt för Sverige. Jämförelser med andra undersökningar och analyser av områdes skillnader ger inte skäl att anta att resultaten i någon högre grad skulle avvika från ett riksgenomsnitt.

UNDERSÖKNINGSMATERIAL

I undersökningen av dagspress ingår följande tidningar:

Undersöknings- område	Dagstidning	Total- upplaga	Upplaga på orten	Andel av ur- valet som läser tidningen
Malmö	Sydsvenska Dagbladet	117,5	63,2	15%
	Arbetet	106,5	41,1	7%
Göteborg	Göteborgs-Posten	308,5	191,0	22%
Västerås	Vestmanlands Läns Tidning	56,8	37,3	24%
Leksand	Falu-Kuriren	32,6	2,9	21%
	Dala-Demokraten	28,1	1,0	5%

Uppgifterna avser undersökningsåret 1974. Undersökningen avser tidningarnas läsare på respektive undersökningsort.

I gruppen allmän populärpress ingår följande tidningar:

Tidning	Totalupplaga	Andel av urvalet som uppgivit sig läsa tidningen
Allas	153,6	3%
Allers	278,3	10%
Damernas Värld	206,0	9%
Det bästa	272,3	4%
Femina	176,6	7%
FIB-Aktuellt	232,5	8%
Grönköpings Vbl	Ej uppgift	0%
Hemmets Journal	317,3	12%
Hemmets Veckotidning	374,7	12%
Hennes	85,0	3%
Husmodern	235,0	9%
Hänt i Veckan	165,3	5%
Lektyr	251,3	8%
Min Värld	189,2	5%
Mitt Livs Novell	78,5	2%
Saxons Veckotidning	168,5	4%
Se	131,3	5%
Svensk Damtidning	210,5	4%
Svenska Journalen	98,3	0%
Triumf	Ej uppgift	0%
Veckojournalen	77,9	3%
Vecko-Revyn	205,1	8%
Aret Runt	420,4	18%
Övrigt	Ej uppgift	3%

I likhet med dagspressen avser undersökningen dessa populärtidningars läsare i de fyra undersökta kommunerna.

METHODSYNPUNKTER

En av de klassiska frågorna när det gäller människors utnyttjande av dagstidningar är vilken metod som ger den mest rättvisande bilden av tidningsläsning. Erfarenheten har visat att det är komplicerat att göra tillförlitliga beskrivningar av mediekonsumtion. Konsumtionen kan över- respektive underskattas beroende på vilken metod man använder sig av. Valet av metod vid en medieundersökning kommer att bestämna läsnivån.

De resultat som presenteras i föreliggande rapport är huvudsakligen hämtade från den undersökning som genomfördes inom forskningsprojektet 'Pressens funktioner', statsvetenskapliga institutionen, Göteborg. Dess analys av läsning skiljer sig något från de undersökningar som spelar stor roll i det praktiska mediearbetet, t ex den av Testologen AB genomförda ORVESTO-undersökningen. Mot den bakgrunden skall göras en del kommentarer till dessa skillnader.

Schematiskt kan två steg i en läsundersökning urskiljas. Det första gäller själva datainsamlingen. Här är frågan hur urvalet ser ut, vilken undersökningsmetod som används och vilka frågor som ställs. Det andra gäller databearbetningen. Här är problemet hur det insamlade materialet sammanställs, analyseras och redovisas. I det följande behandlas i första hand det första steget

De följande kommentarerna kommer framför allt att koncentrera sig på analys av populärpressläsning. Utgångspunkten är de skillnader som finns mellan 'Pressens funktioner' och ORVESTO i läsexponering och som framgår av tabell A1.

Datainsamling

Datainsamlingen i 'Pressens Funktioners' undersökning och i ORVESTO skiljer sig åt i väsentliga avseenden. Här skall tre punkter diskuteras: urval, undersökningsmetod och frågokonstruktion.

Urvalet i de två undersökningarna kan redovisas på följande sätt:

Projekt	Geografiskt område	Åldersgränser	Urvalsstorlek	Svarsfrekvens
ORVESTO	Hela landet	15-67	9.256	71
Pressens Funktioner	Fyra geografiska områden	15-65	1.993	85

Den grundläggande skillnaden gäller undersökningspopulationens geografiska utbredning. ORVESTO har en rikspopulation mot Pressens Funktioners urval från fyra områden. Åldersgränserna är i stort sett desamma. ORVESTO har ett större urval, men å andra sidan också ett större bortfall. Det är svårt att bedöma i vilken utsträckning dessa förutsättningar påverkar resultaten. Mycket talar för att de fyra områden som finns i Pressens Funktioners undersökning skall kunna betraktas som relativt lika ett riksgenomsnitt (jfr bilaga 1). Skillnaderna i urvalsstorlek kan knappast sägas ha någon större betydelse.

Skillnaderna i bortfall måste relateras till vilken undersökningsmetod, som använts i undersökningarna. ORVESTO har här arbetat med postenkät och Pressens Funktioner med besöksintervjuer. Man brukar ibland tala om att enkätundersökningar ger större bortfall. I ORVESTO-undersökningen har man dock genom olika slag av uppföljningsanalyser kunnat nedbringa bortfallet till 19%. Skillnaderna i bortfall torde därmed ha begränsad betydelse.

Man kan här fråga sig hur de vanligaste felkällorna i frågeundersökningar - prestige och status, verbaliseringsförmåga och erinringsförmåga samt intervjuareeffekter - påverkas av undersökningsmetoden. Mycket talar för att enkätmetoden är mindre beroende av verbaliserings- och ihågkomstfel. Människor har större möjligheter att tänka efter vid varje fråga. Risken med detta kan samtidigt vara att detta leder till en överskattning av antalet lästa tidningar; ju mer man tänker efter desto fler kommer man på. Intervjusituationen gör att den intervjuade får något mindre tid på sig. Detta medför sannolikt att de viktigaste tidningarna och tidskrifterna nämns. Prestige och status torde spela in på ett likartat

sätt i båda undersökningarna. Intervjumetoden är dock mer påverkad av intervjuareffekter och därmed mer beroende av hur intervjuaren fungerar.

Det tredje problemet är frågekonstruktionen. ORVESTO arbetar med s k "hjälp Erinran" eller listmetod. Detta innebär att de svarande får se en lista på tidningar och uppmanas att pricka för hur regelbundet man läser tidningarna:

Hur ofta läser Du: Vardagsnummer av Aftonbladet Arbetet Dagens Nyh. Expressen		Antal gånger															
		Aldrig	Per år			Per kvartal		Per månad			Per vecka						
			1	2	3	1	2	1	2	3	1	2	3	4	5	6	7
☐		☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
☐		☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
☐		☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
☐		☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

'Pressens Funktioner' arbetar i sin undersökning med spontan erinran. Detta innebär att den intervjuade själv måste ange namnet på de tidningar han eller hon läser. Intervjuaren var dessutom instruerad att efter varje angiven tidning fråga "Läser ni någon mer tidning?" och först efter ett definitivt nej på denna fråga gå vidare i frågeformuläret (se tablå).

26 Jag skulle nu vilja ställa några frågor om veckotidningar. Jag tänker då inte bara på tidningar som kommer ut en gång per vecka utan också på tidningar som kommer ut 1 ex varannan vecka eller en gång per månad. Brukar Ni regelbundet läsa eller titta i någon eller några veckotidningar?
 1 LÄSER EJ VECKOTIDNINGAR → FRÅGA 27

2 LÄSER VECKOTIDNING/AR. ANGE NAMNET PÅ TIDNINGEN/TIDNINGARNA I TABELLHUVUDET NEDAN, FORTSÄTT DÄREFTER MED FRÅGA 27.

27 Brukar Ni regelbundet läsa eller titta i någon eller några andra tidningar eller tidskrifter? Jag tänker då på sådana tidningar som ges ut av olika fackföreningar, politiska partier och andra organisationer, men också på t ex konsumenttidningar och tekniska tidskrifter.
 1 LÄSER EJ TIDSKRIFTER → OM IP VARE SIG LÄSER NÅGON VECKOTIDNING ELLER NÅGON TIDSKRIFT FORTSÄTT TILL FRÅGA 30

2 LÄSER TIDSKRIFT/ER. ANGE NAMNET PÅ TIDSKRIFTEN/TIDSKRIFTERNA I TABELLHUVUDET NEDAN

FRÅGA 28 OCH 29 STÄLLES FÖR VAR OCH EN AV DE NÄMNDVA VECKOTIDNINGARNA OCH TIDSKRIFTERNA. Fyll i tabelln HORIZONTALT

	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
28	Ungefär hur ofta brukar Ni läsa .... (TIDNINGENS NAMN)? Läser eller tittar Ni i varje nummer, ungefär vartannat nummer, var tredje nummer eller tittar Ni i den som skillan?											
	VARJE NUMMER	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	UNGEFÄR VARTANNAT NUMMER	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
	UNGEFÄR VAR TREDJE NUMMER	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
	NERA SÄLLAN	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
29	Ungefär hur mycket läser eller tittar Ni i ... (TIDNINGENS NAMN)? Ni kan svara med hjälp av detta kort. LÄMNA SVARSKORT 8											
	LÄSER I STORT SETT HELA INNEHÅLLET	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	LÄSER UNGEFÄR HÄLFTEN AV INNEHÅLLET	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
	LÄSER ENSTAJA ARTIKLAR	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
	MEMBER OPTAST BARA BLÄDDRA IGENOM TIDNINGEN	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4

När det gäller skillnaden mellan de två metoderna talar mycket för att listmetoden ger en överskattning av antalet lästa tidningar. De tidningar som den tillfrågade över huvud taget haft den minsta kontakt med kommer att anges - om än med en lägre kontaktfrekvens. Den spontana erinran kommer i stället att ge en underskattning. Den enskilde kommer att nämna tidningar som han eller hon regelbundet läser. Minnesfel kan dock spela in, t ex är det sannolikt att tidningar med lägre utgivningstäthet lätt glöms bort (jfr siffran för 'Det Bästa' i de två undersökningarna, tabell A1).

Det är troligt att det främst är skillnaden i frågekonstruktion som slår ut i de skillnader som kan iakttagas i tabell A1. Pressens funktioners läsandelar är genomgående lägre: Den genomsnittliga avvikelser ligger på ca 4 procentenheter. Rangordningen mellan tidningarna med de två sätten att fråga är i huvudsak densamma (rangkorrelation .87). De skillnader i

värdering som kan iakttas tycks peka mot att intervjuundersökningen är känsligare för prestige och status - t ex är skillnaden för Veckojournalen mycket liten, medan den för FIB-Aktuellt och Lektyr är relativt stor. Skillnaden kan emellertid också vara en effekt av dessa tidningars olika förankring i sina läsekretsar.

Denna metodjämförelse avser inte att slå fast den ena tekniken som "rätt" och den andra som "fel". De två undersökningarna har utgått från olika problemställningar och därmed kommit att välja olika tillvägagångssätt. Med Pressens Funktioners syfte att studera läsning av i princip samtliga svenska veckotidningar och tidskrifter (ca 1.500) var "listmetod" aldrig aktuell; för ORVESTO med intresse för kontakten med ett antal bestämda tidningar är denna metod naturlig. Vad som i sammanhanget är viktigt är att man har kunskap om hur olika metoder slår, särskilt då man jämför resultat från olika undersökningar.

Databearbetning

När det gäller bearbetningen av insamlade data finns det också vissa principskillnader mellan ORVESTO och Pressens Funktioner. I ORVESTO-rapporterna anges räckvidden i en procent-siffra, som sammanfattar den genomsnittliga kontaktfrekvensen för tidningen. Den som läser ett nummer av en veckotidning på ett år får värdet 1/52 (2%), den som läser ett i månaden får 12/52(23%) och den som läser varje nummer får 52/52 (100%). De svarandes totala kontaktfrekvens vägs sedan samman som ett medelvärde av dessa kontaktfrekvenser.

Pressens Funktioner arbetar inte med sammanvägning. De siffror som redovisas är andelen som svarat att de regelbundet läser tidningen eller tidskriften. För att få ett begrepp om de regelbundna läsarna har i ett andra steg de personer tagits ut som läser tidningen med exempelvis minst vartannat nummer. En uppställning av regelbundenhet i läsningen finns i tabell A2.

Dessa skillnader i bearbetning gör att andelarna för räckvidd

mellan ORVESTO och Pressens Funktioner knappast är direkt jämförbara: ORVESTO väger in regelbundenheten redan i sin första bearbetning medan Pressens Funktioner gör detta i två olika steg. Också detta måste finnas med då man gör jämförande bedömningar av undersökningsresultaten.

Tabell A1

Tidning	Andelen läsare	ORVESTO totalt	Differens
Allas	3%	9%	6
Allers	10%	15%	5
Damernas Värld	9%	11%	2
Det Bästa	4%	13%	9
Femina	7%	10%	3
Fib-Aktuellt	8%	16%	8
Grönköpings Vbl	0%	-	-
Hemmets Journal	12%	18%	6
Hemmets Veckotidning	12%	16%	4
Hennes	3%	5%	2
Husmodern	9%	12%	3
Hänt i Veckan	5%	10%	5
Lektyr	8%	15%	7
Min Värld	5%	9%	4
Mitt Livs Novell	2%	4%	2
Saxons Veckotidning	4%	8%	4
Se	5%	11%	6
Svensk Damtidning	4%	7%	3
Svenska Journalen	0%	Ej uppgift	
Triumf	0%	Ej uppgift	
Veckojournalen	3%	4%	1
Vecko Revyn	8%	10%	2
Året Runt	18%	24%	6
Övrigt	3%		

Källa: Pressens Funktioner
ORVESTO 1974:II

Tabell A2

Uppgiven tidskrift	Läser				Uppgift saknas	Totalt
	varje nummer	ungefär vartannat nummer	ungefär vart tredje nummer	mera sällan		
Aret Runt procent	176 62,8	34 12,1	31 11,0	39 13,9	0 0	280 100
ICA-kuriren procent	202 85,2	14 5,9	3 1,2	16 6,7	2 0,8	237 100
Allers procent	105 64,0	19 11,5	13 7,9	27 16,4	0 0	164 100
Fib-Aktuellt procent	60 48,3	30 24,1	14 11,2	20 16,1	0 0	124 100
Hemmets Journal procent	126 68,5	20 10,9	17 9,2	21 11,4	0 0	184 100
Hemmets Veckotidning procent	126 66,3	27 14,2	16 8,4	20 10,5	1 0,5	190 100
Lektyr procent	67 53,6	22 17,6	19 15,2	17 13,6	0 0	125 100
Vi procent	150 85,7	8 4,6	3 1,7	14 8,0	0 0	175 100
Husmodern	86 62,3	18 13,0	11 8,0	23 16,7	0 0	138 100
SE procent	38 46,9	15 18,5	10 12,3	18 22,2	0 0	81 100
Damernas Värld procent	66 48,2	33 24,1	18 13,1	19 13,9	1 0,7	137 100
Vecko Revyn procent	79 64,2	13 10,6	16 13,0	15 12,2	0 0	123 100

TABELLER OM POPULÄRPRESSLÄSNING

1. Bakgrundsegenskaper

1.1 kön

1.2 ålder

1.3 utbildning

1.4 inkomst

1.5 livssituation

2. Samhällsaktivitet

2.1 politiskt intresse

2.2 föreningsaktivitet

2.3 partipreferens

2.4 samhällskunskap

3. Mediekonsumtion

3.1 tidningsläsning

3.2 ljudradio P1

3.3 ljudradio P3

3.4 tv

3.5 bästa informationsväg

4. Opinionsledare

1. BAKGRUNDSEGENSKAPER

1.1

Antal lästa populärtidningar	Kön	
	män	kvinnor
0	44	25
1	24	28
2	16	23
3-	16	24
Totalt	100	100
N	792	803

1.2

Antal lästa populärtidningar	Aldersgrupper				
	15-24	25-34	35-44	45-54	55-65
0	23	37	38	37	36
1	21	26	24	28	32
2	24	17	18	20	20
3-	36	20	20	15	12
Totalt	100	100	100	100	100
N	327	380	264	311	313

1.3

Antal lästa populärtidningar	Utbildning		
	Folkskola (motsv)	Realskola (motsv)	Studentexamen (motsv)
0	35	30	44
1	27	25	27
2	19	23	16
3-	19	22	13
Totalt	100	100	100
N	838	535	215

1.4

Antal lästa populär-tidningar	Inkomstklass (Tkr)						
	0	1-5	6-14	15-24	25-34	35-44	45-
0	27	23	28	32	42	43	50
1	25	32	29	23	23	29	27
2	22	25	23	21	21	12	13
3-	26	20	20	24	14	16	10
Totalt	100	100	100	100	100	100	100
N	384	94	216	279	321	177	124

1.5:A

Antal lästa populär-tidningar	Livssituation							
	Ensamstående utan barn		Ensamstående med barn		Sammanboende med barn		Sammanboende utan barn	
	män	kvinnor	män	kvinnor	män	kvinnor	män	kvinnor
0	43	19	(27)	27	43	27	47	27
1	25	24	(27)	27	26	30	25	28
2	13	25	(12)	12	16	22	20	24
3-	19	32	(34)	34	15	21	8	21
Totalt	100	100	(100)	100	100	100	100	100
N	281	221	(6)	33	259	247	230	278

1.5:B

Antal lästa populär-tidningar	Ensamstående						Sammanboende med barn						Sammanboende utan barn					
	15-29		30-49		50-65		15-29		30-49		50-65		15-29		30-49		50-65	
	M	Kv	M	Kv	M	Kv	M	Kv	M	Kv	M	Kv	M	Kv	M	Kv	M	Kv
0	40	11	41	42	65	24	29	26	48	26	42	(36)	44	22	47	36	47	26
1	22	20	32	31	27	31	24	28	24	30	36	(36)	19	20	19	18	29	33
2	15	30	13	12	5	22	22	21	14	23	13	(21)	30	18	21	23	16	26
3-	23	39	14	15	3	23	25	25	14	21	9	7	7	40	13	23	8	15
Totalt	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
N	190	123	54	26	37	72	58	58	170	175	31	14	43	49	47	61	140	168

2. SAMHALLSAKTIVITET

2.1

Antal lästa populärtidningar	Intresse för politik	
	stort	litet
0	40	30
1	26	26
2	18	21
3-	16	23
Totalt	100	100
N	638	951

2.2

Antal lästa populärtidningar	Föreningsaktivitet		
	låg	medel	hög
0	31	32	45
1	25	26	26
2	19	22	13
3-	25	20	16
Totalt	100	100	100
N	315	982	298

2.3

Antal lästa populärtidningar	Partipreferens				
	Vpk	S	C	Fp	M
0	54	34	30	41	34
1	10	24	31	25	26
2	20	21	18	19	18
3-	16	21	21	15	22
Totalt	100	100	100	100	100
N	41	573	319	92	152

2.4

Antal lästa populärtidningar	Samhällskunskap		
	liten	medel	hög
0	31	28	39
1	23	25	28
2	22	22	18
3-	24	15	15
Totalt	100	100	100
N	307	459	829

3. ANNAN MEDIEKONSUMTION

Antal lästa populärtidningar	Tidningsläsning					
	Ingen dags-tidning	Enbart kvälls-tidningar	Enbart en mor-gon-tidning	En mor-gon och en kvälls-tidning	Flera morgon-tidningar	Andra flertid-nings-komb.
0	37	31	34	29	51	34
1	23	22	30	25	19	19
2	14	28	20	23	17	16
3-	26	19	16	23	13	31
Totalt	100	100	100	100	100	100
N	103	65	330	806	151	140

Antal lästa populärtidningar	Lyssnande på P1		
	Varje dag	Flera gånger i veckan	Mera sällan
0	42	35	31
1	29	31	23
2	18	18	21
3-	11	16	25
Totalt	100	100	100
N	356	316	920

Antal lästa populärtidningar	Lyssnande på P3		
	Varje dag	Flera gånger i veckan	Mera sällan
0	31	35	43
1	24	27	31
2	21	21	15
3-	24	17	11
Totalt	100	100	100
N	919	400	274

Antal lästa populärtidningar	Tittande på tv		
	Varje dag	Flera gånger i veckan	Mera sällan
0	32	38	45
1	28	23	20
2	20	20	15
3-	20	19	20
Totalt	100	100	100
N	972	552	66

Antal lästa populärtidningar	Bästa informationskanal i en riksfråga		
	Dagspress	Ljudradio	TV
0	37	43	32
1	27	26	24
2	18	19	21
3-	18	12	23
Totalt	100	100	100
N	299	97	939

4. Dagspress- och populärpressläsning och diskussionsaktivitet: genomsnittsvärde för diskussionsaktivitet bland läsare av olika tidningsläsare och populärpressläsare.

Tidningsläsning	Opinionsledarindex	Förklarad varians
<u>Dagstidningskombinationer</u>		
Läser enbart en morgontidning	4,1	
Läser en morgon- och en kvällstidning	4,7	
Läser en morgontidning och flera kvällstidningar	4,9	
Läser två eller flera morgontidningar	5,4	
Läser två eller flera morgontidningar och flera kvällstidningar	5,4	
Läser enbart kvällstidningar	3,6	
Läser ingen tidning	3,1	4%
<u>Morgontidningsläsning</u>		
Läser lite allmän- och lite samhällsorientering	2,9	
Läser mycket allmän- och lite samhällsorientering	3,6	
Läser lite allmän- och mycket samhällsorientering	5,4	
Läser mycket allmän- och lite samhällsorientering	5,6	16%
<u>Populärpressläsning</u>		
Läser ingen populärtidning	4,4	
Läser en populärtidning	4,2	
Läser två populärtidningar	4,5	
Läser tre populärtidningar	4,3	
Läser fyra populärtidningar eller fler	4,3	0%
Totalt	4,3	

Anm: Förklarad varians uttrycker förhållandet mellan tidningsläsningsvariabeln och opinionsledarindex. Över 10 procent förklarad varians uttrycker ett relativt högt samband inom samhällsvetenskaplig forskning.

Förteckning över tidigare utkomna rapporter i statsvetenskapliga
institutionens rapportserie

	<u>Författare</u>
1974:1 <i>Spridningen av ett informationsmaterial (Forskningsprojektet Samhällsplanering i samverkan)</i>	Lennart Brantgärde
1974:2 <i>Norrholmstorgsdramat - En undersökning av Sveriges Radios nyhetsbevakning utförd på uppdrag av Radionämnden</i>	Jörgen Westerståhl
1974:3 <i>Attitudes of Political Organisations to Mass Media - Paper prepared for the ECPR Workshop on the political role of Mass Media, Strasbourg, 1974</i>	Lars Aldemark Lennart Weibull
1974:4 <i>Internationell radiokommunikation - En fallstudie på Sverige Del I. En innehållsanalys av Sveriges Radios sändningar till utlandet</i>	Rutger Lindahl
1974:5 <i>Internationell radiokommunikation - En fallstudie på Sverige Del II. En innehållsanalys av utländska radiosändares svenskspråkiga program riktade till lyssnare i Sverige</i>	Rutger Lindahl
1974:6 <i>Representative Local Government - Paper prepared for the ECPR Workshop on local government, Marstrand, 1974</i>	Jörgen Westerståhl
1974:7 <i>Electors and the Elected - Paper prepared for the ECPR Workshop on local government, Marstrand, 1974</i>	Lars Strömberg
1974:8 <i>Local Government Reforme in Sweden - Paper prepared for the International Conference on the current trends in local power and authority in the con- temporary world, Warsaw, 1974</i>	Lars Strömberg
1974:9 <i>Samhällsinformation i fyra svenska kommuner (Forskningsprojektet Pressens Funktioner)</i>	Lars Aldemark Lennart Weibull

Författare

- 1975:1 Regionalradio och regional-tv
undersökningen -
En första redovisning av innehållsanalysen
Jan Strid
Lennart Weibull
- 1975:2 Samhällsplanering i samverkan -
Riksorganisationerna
Lennart Brantgårde
- 1975:3 Samhällsplanering i samverkan -
Kommunerna
Lennart Brantgårde
- 1975:4 Partipolitiska konfliktdimensioner i
riksdagen
Sören Holmberg
- 1975:5 Samhällsplanering i samverkan -
Distrikts-, lokalorganisationer,
länsstyrelser
Lennart Brantgårde
- 1975:6 Samhällsplanering i samverkan -
Erfarenheter från en informations-
kampanj
Jörgen Westerståhl
Lennart Brantgårde
- 1975:7 Kommundelsråden i Göteborg -
Sammansättning och medborgarkontakter
Lars Strömberg
Mårten Persson
- 1976:1 Finlandsbilden i svensk press
Claes-Olof Olsson
- 1976:2 Samhällsorientering och masskommunikation -
Massmediernas betydelse för allmänhetens
orientering i samhällsfrågor
Lennart Weibull
- 1976:3 Ljudradions bevakning av händelserna i
Portugal -
En undersökning avseende tiden
19 maj - 26 juli 1975
utförd på uppdrag av Radionämnden
Jörgen Westerståhl
- 1976:4 TV:s utlandsrapportering
Rutger Lindahl
Jörgen Westerståhl
- 1976:5 Utredningsväsendet i Sverige -
Personsammansättning och Postnader
Jan Turvall
Folke Johansson

Författare

- 1976:6 Populärpress i massmediesamhället
Lennart Weibull
- 1976:7 Tidskrifternas antal och storlek
Claes-Olof Olsson
- 1977:1 Tidskrifter som informationskanaler i energifrågor -
En analys utförd på uppdrag av Överstyrelsen för Ekonomiskt Försvar
Claes-Olof Olsson
Lennart Weibull
- 1977:2 Periodicals in Politics -
Results from a Swedish Survey
Lennart Weibull
- 1977:3 Dagspressens behandling av riksdagens försvarsdebatt 1977
En sammanställning utförd på uppdrag av Överstyrelsen för Ekonomiskt Försvar
Claes-Olof Olsson
- 1977:4 Tidningsläsning -
En explorativ studie på grundval av två delundersökningar inom forskningsprojektet Pressen Funktioner
Lennart Weibull
- 1977:5 Samhällsdebatt i TV -
En fallstudie på kvällsöppet 1971-1977
Claes Lundgren
Jan Strid
Lennart Weibull
- 1977:6 Kommunala informatörer 1977 -
En studie av medlemmar i Kommunala informatörers förening
Kent Asp
Lennart Weibull
- 1978:1 Kärnkraften och vänster-höger-dimensionen -
Konfliktlinjer i svensk politik
Sören Holmberg
- 1978:2 Immigrant Vote in the Swedish Election of 1978 -
Paper prepared for the ECPR Workshop of International Migration and Politics in Grenoble, April 6-11, 1978
Per-Anders Roth
Hans Nordlöf
- 1978:3 Planeringsinformation 1978 -
Erfarenheter från informationsåtgärder under den fysiska riksplaneringens planeringsskede
Lennart Brantgärde

Författare

- 1978:4   Pressen och kärnkraften -
          En studie av nyhetsförmedling och
          debatt i 20 tidningar under 1976 års
          valrörelse
- 1978:5   Allmänhetens informationskällor i
          energi- och kärnkraftsfrågor

Sören Holmberg

Karl Branzén